

Brugervejledning

ClaroRead

(Mac)

Indholdsfortegnelse

HVAD ER CLAROREAD?	3
DOWNLOAD OG INSTALLATION	3
DOWNLOAD AF STEMME.....	4
CLAROREAD-VÆRKTØJSLINJE	6
AFSPIL	6
STOP	6
GEM TEKST SOM LYDFIL	6
INDSTILLINGER - TALE	9
INDSTILLINGER FOR STEMME.....	9
OPLÆSNING UNDER SKRIVNING.....	9
PAUSE MELLEM ORD OG STOP EFTER SÆTNING.....	10
LÆS VED BRUG AF MUSEN.....	10
UDTALEINDSTILLINGER	11
INDSTILLINGER - MARKERING	12
TASTATURGENVEJE	13
CLAROREAD DOCK IKON	13
ANBEFALEDE STANDARDINDSTILLINGER	14
OPLÆSNING	15
FÅ TEKST OPLÆST I APPLE PAGES ELLER MICROSOFT WORD	15
FÅ TEKST OPLÆST I SAFARI.....	16
FÅ TEKST OPLÆST I ANDRE PROGRAMMER	17
OPLÆSNING FRA KLIPPEBORDET	17
SPØRGSMÅL & SVAR	17
SYSTEMKRAV	20

I denne brugervejledning kan du først læse om de forskellige funktioner på ClaroRead værktøjslinjen. Dernæst er der en gennemgang af de forskellige indstillinger for stemmer, oplæsning, fremhævelse af tekst osv. I slutningen er der vejledning til hvordan du nemmest får tekst oplæst i Word, på internettet, og PDF

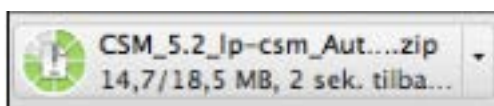
Hvad er ClaroRead?

ClaroRead er et oplæsningsprogram, der gør det muligt for dig at lytte til tekster på din computer enten på dansk eller engelsk. Oplæserprogrammet kan læse tekst højt både fra PDF, Word, internettet og Apple Pages og ved at klikke på noden i ClaroRead-værktøjslinjen, kan du få lavet tekst om til lydfile.

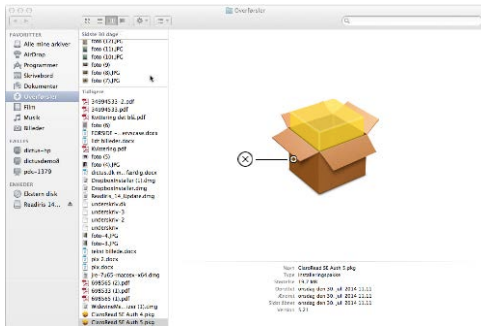
Download og installation

Klik på *ClaroRead oplæserprogram* for at starte download og installation.

Herefter skal du vente et par minutter mens ClaroRead downloades.

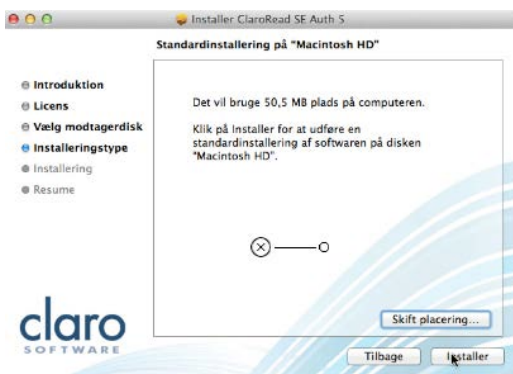
Når din Mac er færdig med at downloade dobbeltklikker du på vinduet med zip-filen, og et vindue med installeringspakken med ClaroRead ligger nu som en overførelse.

Dobbeltklik på installeringspakken, og læs licensaftalen. Klik **Enig**, og **Fortsæt**.

I det næste vindue der åbnes kan du, hvis du vil, skifte placering eller blot beholde den foreslåede.

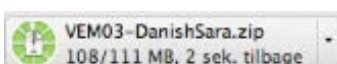
Derefter klikker du **Installer**.

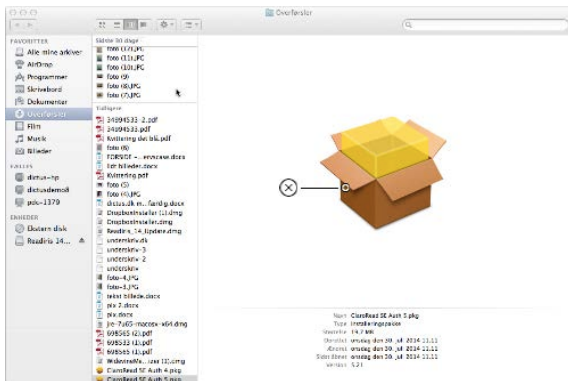
Nu vil du blive vist vinduet hvor du skal indtaste den adgangskode du sædvanligvis bruger ved installation af ny software på din Mac. Når du har indtastet, klikker du **Installer Software**, og efter et par sekunder er ClaroRead færdig installeret, og du er nu klar til også at hente stemmerne.

Download af stemmer

For at hente stemmerne skal du gå tilbage til Dictus downloadsiden og klikke på enten den danske stemme Sara eller den engelske stemme Daniel.

Når din Mac er færdig med at downloade dobbeltklikker du på vinduet med zip-filen, og et vindue med installeringspakken med stemmen ligger nu som en overførelse.

Dobbeltklik på installeringspakken, og læs licensaftalen, klik **Enig**, og **Fortsæt**.

I det næste vindue der åbnes kan du, hvis du vil, skifte placering, eller blot beholde den foreslåede. Derefter klikker du **Installer**.

Nu vil du blive vist vinduet hvor du skal indtaste den adgangskode du sædvanligvis bruger ved installation af ny software på din Mac. Når du har indtastet, klikker du **Installer Software**, og efter et par minutter er stemmen installeret.

-samme procedure gentages ved download af den anden stemme.

Når du har hentet oplæsningsprogrammet ClaroRead og den danske og engeske stemme, er du klar til at klikke på ClaroRead ikonet og bruge dit nye oplæsningsprogram.

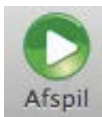

ClaroRead-værktøjslinje

ClaroRead-værktøjslinjen kan du frit bevæge rundt på skærmen, og selvom du minimerer den, kan du stadig bruge genvejstasterne, fx ⌘ F7 for **Afspil** og ⌘ F8 for **Stop**. Værktøjslinjen er enkelt designet, så du kun har det vigtigste fremme: **Afspil**, **Stop**, **Gem som lyd** og **Indstillinger**. Under indstillinger kan du tilpasse oplæsningen i forhold til sprog, hastighed, markering mm.

Afspil

Knappen **Afspil** kan bruges i Word og Pages. Placér musen hvor du ønsker at starte oplæsningen og klik **Afspil**.

Stop

knappen **Stop** kan også bruges i Word og Pages. klik på knappen når du ønsker at stoppe eller pause oplæsningen. Klik på **Afspil** for at genoptage oplæsningen.

Gem tekst som lydfil

- Hvis du ønsker at gemme et helt Word-dokument, skal du åbne det ønskede dokument og klikke på noden på ClaroRead-værktøjslinjen.
- Hvis du i stedet ønsker at gemme en udvalgt mængde tekst fra Word, PDF eller nettet, skal du markere den ønskede mængde med musen klikke ⌘ + C, og dernæst klikke på noden på ClaroRead-værktøjslinjen.

Når du har klikket på noden på ClaroRead-værktøjslinjen, kan du navngive din lydfil og klikke **Arkiver**. Teksten vil automatisk blive gemt som en wav-fil, og hvis du ønsker kan du trække lydfilen over i iTunes.

-Vær opmærksom på, at de indstillinger, du har valgt for stemme og hastighed, er de samme som gemmes i lydfilen.

MP3

Det er også muligt at konvertere lydfilen til MP3-format. For at udføre den konvertering, skal du lave følgende ændringer i iTunes-indstillinger:

- Vælg indstillinger i iTunes i hovedmenu
- Vælg fanen Generelt
- Vælg knappen "Importér indstillinger"
- Ændre "Importere med" til MP3-koder

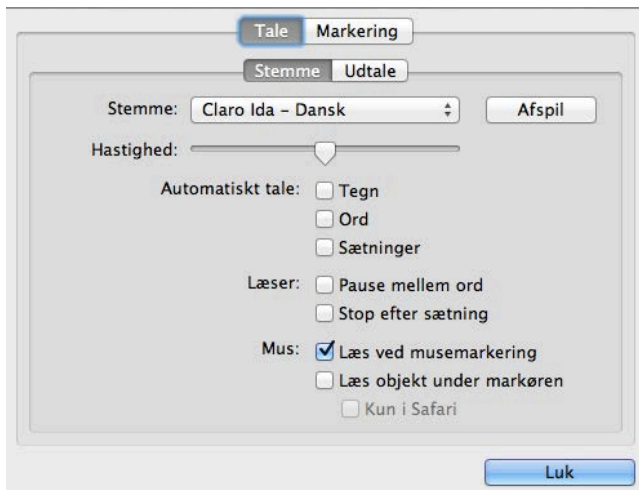
Hver eneste gang du ønsker at konvertere en lydfile til MP3, må du gøre følgende:

1. Åbne iTunes og trække lydfile ind i biblioteket
2. Højreklikke på lydfile
3. Vælg "Konvertere til MP3"

Indstillinger – Tale

Indstillinger for stemmerne

Ved at klikke på Indstillinger på ClaroRead-værktøjslinjen, kan du vælge den stemme og hastighed, du ønsker for oplæsningen. Hvis du vil, kan du klikke på **Afspil** for at høre, hvordan stemmen lyder med de aktuelle indstillinger, ellers klik **Luk** for at gemme indstillingerne.

Oplæsning under skrivning

Hvis du ønsker at lytte til tekst, du skriver, mens du er i gang med at skrive, kan du under indstillinger > **Automatisk tale** vælge at få hvert **tegn/bogstav**, **ord** eller **sætning** læst op, efterhånden som du skriver. Denne funktion kan være en hjælp, hvis du er usikker på, om du staver korrekt. Hvis du vil, kan du sætte hak ud for flere, således at du eks. både får oplæst enkelte ord, mens du skriver, og hele sætningen, når du har sat et punktum.

Denne funktion kan være særlig nyttig hvis du er usikker på din stavning, og løbende ønsker at tjekke om ordet du har skrevet lyder korrekt

Pause mellem ord og stop efter sætning

Læser: Pause mellem ord
 Stop efter sætning

Hvis du vil bruge ClaroRead til grundig korrekturlæsning, eller du af andre grunde har brug for at have mange pauser i oplæsningen, kan du under Indstillinger > **Læser** vælge, at ClaroRead automatisk skal stoppe oplæsningen efter hvert sætning. For at sætte oplæsningen i gang igen skal du klikke Afspil eller ⌘F7. Under indstillinger > **Læser**. Du kan også vælge at få en lille pause mellem hvert ord, hvis du ønsker at høre ordene ekstra tydeligt.

Læs ved brug af musen

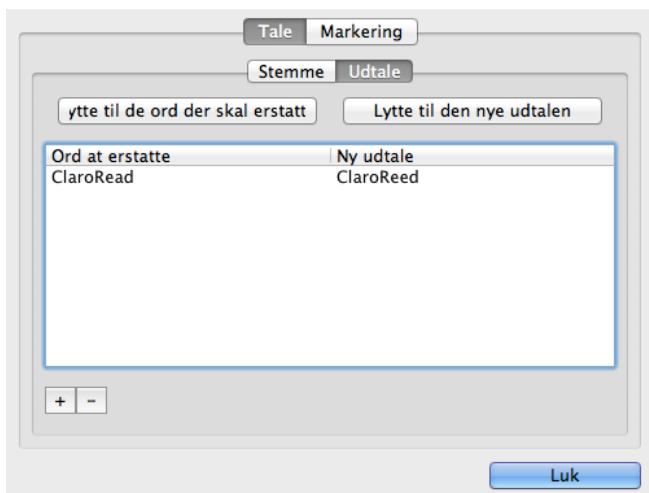
Mus: Læs ved musemarkering
 Læs objekt under markøren
 Kun i Safari

Der er tre måder at bruge musen til oplæsning:

Læs ved musemarkering gør, at alt du markerer med musen automatisk bliver læst op, uden at du behøver at klikke Afspil på værktøjslinjen. Den anden måde er **Læs objekt under Markøren**. Hvis du vælger denne funktion, får du oplæst alt under musen og frem, enten alle steder eller **Kun i Safari**. Når du bruger denne funktion, holder oplæseren pause efter hvert afsnit, og du skal selv sætte oplæsningen i gang igen ved at bevæge musen ned til begyndelsen af næste afsnit. En tredje måde at bruge musen til oplæsning på er ved at markere tekst, kopiere det til klippebordet ved at bruge ⌘+C og klikke Afspil.

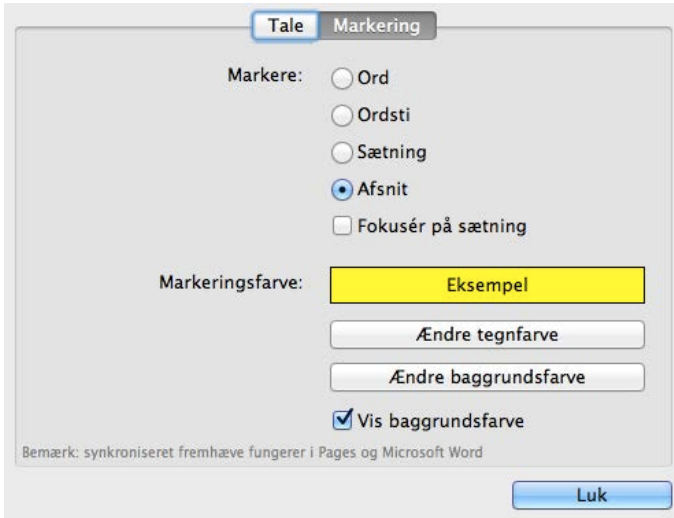
Hvis du har valgt at afspille tekst fra klippebordet eller tekst markeret med musen er det desværre ikke muligt at pause oplæsningen og begynde igen for samme sted. Hvis du ønsker at pause og begynde fra samme sted, skal du markere en ny mængde tekst, således at det første markerede ord, er der du ønsker oplæsningen skal begynde.

Udtaleindstillinger

Nogle steder og navne kan talesyntesestemmer have svært ved at udtale korrekt. Hvis du ønsker at ændre udtalen for et ord, går du ind i indstillinger > **Udtale**, klikker på det lille plus og skriver ordet som det staves i Venstre side og ordet som det udtales i højre siden. Før du klikker **Luk** og gemmer den nye udtale, kan du lytte og høre, om du er tilfreds med ændringen. Du kan altid fjerne de nye udtaler, du har tilføjet, ved at klikke på det lille minus.

Indstillinger - Markering

I Word og Pages er det muligt at få markeret tekst, der bliver oplæst, så du kan følge med i oplæsningen både med øjne og ører. Under indstillinger på ClaroRead-værktøjslinjen kan du klikke **Markering** og derfra vælge mellem forskellige typer markering af oplæst tekst.

- **Ord:** dette markerer hvert enkelt ord, ét ad gangen.
- **Ordsti:** dette markerer det enkelte ord, men fjerner ikke markeringen fra det foregående ord før slutningen af sætningen.
- **Sætning:** dette markerer hver sætning, én ad gangen.
- **Afsnit:** dette markerer hvert afsnit, ét ad gangen.
- **Fokus på sætning (virker kun i Word) :** denne valgmulighed gråtoner alt på nær den aktuelle sætning, når ClaroRead læser, så du bedre kan fokusere på den aktuelle sætning.

Ud over typen af markering kan du også vælge farven på markeringen, hvis du vælger **Vis baggrundsfarve** og klikker på **Ændre baggrundsfarve**. Hvis du hellere vil have hvid baggrund og de oplæste ord markeret med en farve, kan du også vælge dette under **Ændre tegnfarve**.

Tastaturgenveje

Du kan styre de fleste af ClaroRead-funktionerne ved at bruge tastaturet, også selvom ClaroRead er minimeret.

Funktion	genveje
Spille	⌘ F7
Stop	⌘ F8
Gem som lyd	↑⌘ A

ClaroRead Dock ikon

Når ClaroRead er åbnet, vises ikonet med den lille taleboble i Docken. Hvis du ikke ønsker værktøjslinjen skal være synlig hele tiden, kan du skjule den ved hjælp af ⌘ +H og stadig have adgang til nogle vigtige funktioner via Dock-menuen.

Hold CTRL nede og klik på ClaroRead-symbolet nederst i Docken for at bruge Claroread-funktionerne.

Anbefalede standardindstillinger

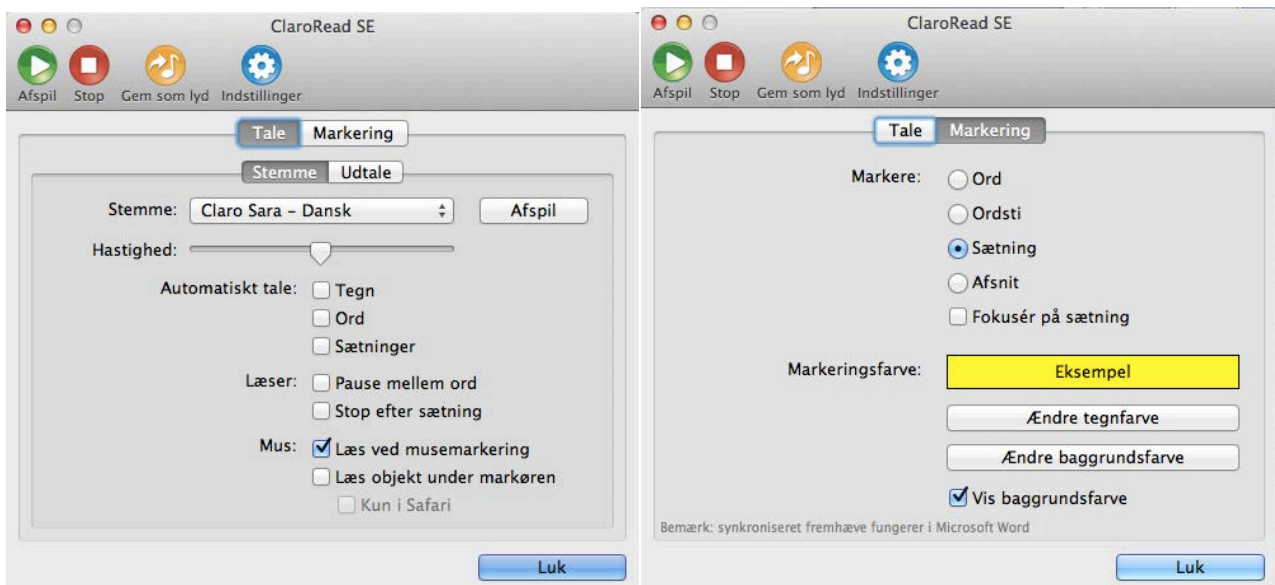
Tale indstillinger

- Stemme: Hastighed mellem.
- Hvis du primært ønsker oplæsning i Word, sæt intet hak ved rubrikkerne under *Automatisk tale* og *Mus*.
- Ved oplæsning andre steder end Word, vælg Mus > 'Læs ved musemarkering'.

Markerings indstillinger

- vælg *Sætninger*

I

Oplæsning

Få tekst oplæst i Apple Pages eller Microsoft Word

Du kan få tekst oplæst i Pages og Word på 3 måder:

- Placér musen der, hvor du ønsker, at ClaroRead skal begynde at læse og klik derefter på knappen **Afspil**. ClaroRead vil begynde at læse og markere ordene, som valgt under indstillinger > **Markering**. Hvis du ønsker at pause eller stoppe oplæsningen, kan du klikke **Stop**. Når du klikker **Afspil** igen, genoptages oplæsningen derfra, hvor du stoppede. Hvis du har flyttet musen til et nyt sted, oplæses der i stedet derfra.
- Markér den ønskede tekstmængde og klik på knappen **Afspil** i værktøjslinjen. ClaroRead vil nu læse den markerede tekst højt for dig
- Aktivér **Læs ved musemarkering** under indstillinger > **Stemme**. Nu kan du med musen markere den tekst, du vil høre, og når du slipper musen, vil ClaroRead automatisk læse teksten op for dig.

Mus: Læs ved musemarkering
 Læs objekt under markøren
 Kun i Safari

Få tekst oplæst i Safari

Du kan få tekst læst højt i Safari på 3 måder:

Mus: Læs ved musemarkering
 Læs objekt under markøren
 Kun i Safari

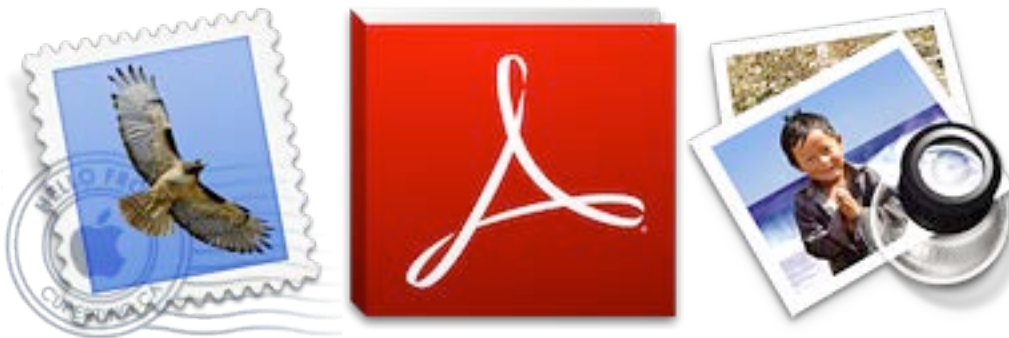
- Under indstillinger > **Stemme** Aktivér **Læs objekt under markøren** og evt. også **Kun i Safari**. Oplæsning af alt under markøren kan være gavnligt for svagsynede, da også ikoner og placering på skærmen vil blive oplæst. For ikke svagsynede kan det være en fordel at vælge **Kun i Safari**, da den konstante oplæsning af alt kan virke forvirrende. Når du har valgt en af de to oplæsningsstrategier, kan du placere musen over et ord, og ClaroRead vil automatisk læse fra dette ord og frem og stopper først, når tekstafsnittet slutter. Hvis du ønsker, at oplæsningen skal fortsætte, skal du placere musen over det første ord i det næste afsnit.

Mus: Læs ved musemarkering
 Læs objekt under markøren
 Kun i Safari

- Aktivér **Læs ved musemarkering** under indstillinger > **Stemme**. Nu kan du med

musen markere den tekst, du vil høre, og når du slipper musen, vil ClaroRead automatisk læse teksten op for dig.

Få tekst oplæst i andre programmer

PDF'er i Adobe Reader, tekst i billedfremviseren og i mails kan du få oplæst på følgende måder:

- Aktivér **Læs ved musemarkering** under indstillingsfanen **Stemme**. Nu kan du vælge den tekst, du vil høre, ved hjælp af musen. Når du slipper musen, vil ClaroRead automatisk læse teksten op for dig.

Oplæsning fra klippebordet

Hvis du oplever, at noget tekst er vanskeligt at få oplæst, kan du i langt de fleste tilfælde markere tekst, kopiere det til klippebordet (⌘+C) og dernæst klikke **Afspil**.

Spørgsmål & Svar

Spørgsmål 1: "Læs objekt under markøren" er valgt, men intet under musemarkøren læses op, hvorfor?

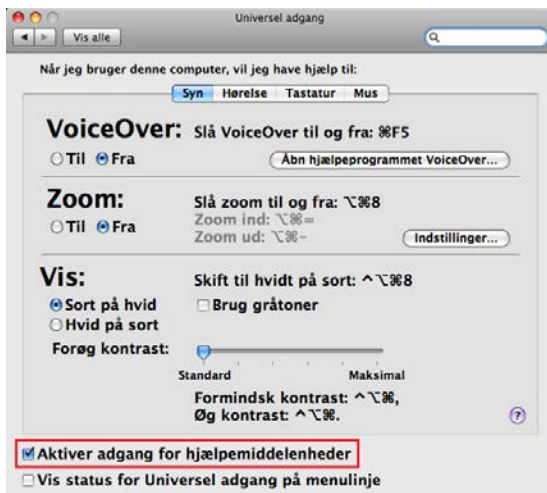
Spørgsmål 2: "Jeg har valgt Automatisk tale, så jeg kan høre, hvad jeg skriver, mens jeg skriver, men der kommer ingen lyd"

Svar 1+2: Den manglende oplæsning kan skyldes, at du ikke har tilladt adgang for hjælpemiddelenheder. For at rette det, skal du vælge Apple-symbolet i det øvre venstre hjørne på

skærmen og vælge Systemindstillinger. Klik dernæst på ikonet for Universel adgang.

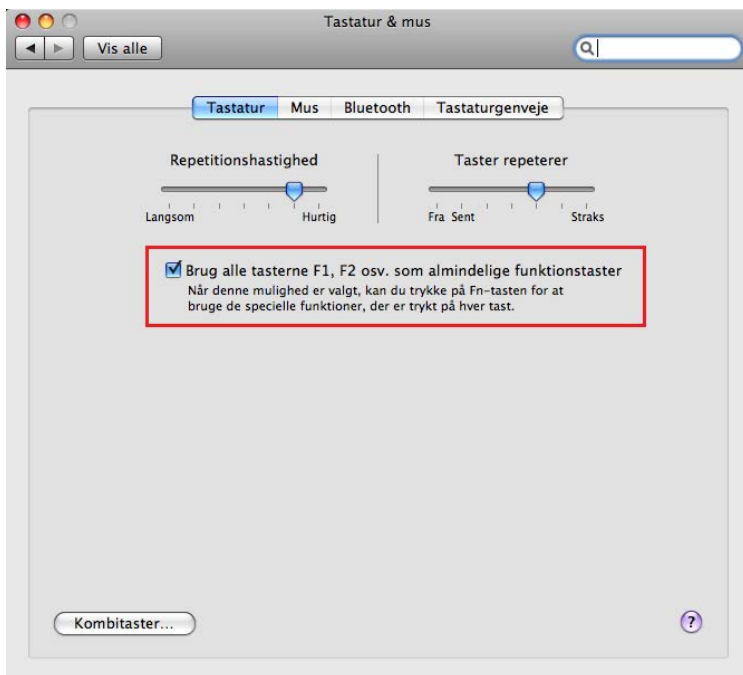
Følgende vil blive vist på skærmen:

I denne boks skal du sikre dig, at der er sat flueben ud for **Aktiver adgang for hjælpemiddelenheder**

Spørgsmål 3: "Hvorfor sker der ingenting, når jeg trykker på genvejstasten for Afspil og Stop?"

Svar 3: For at få disse genvejstaster til at fungere, skal du have valgt "Brug alle tasterne F1, F2 osv. som normale funktionstaster". Denne indstilling ændres ved at gå ind i systemindstillinger og klikke på **Tastatur** eller **Tastatur og mus**

Spørgsmål 4: "Hvorfor forsvinder ClaroRead-værktøjslinjen, når jeg trykker på maksimer ?"

Svar 4: Normalvis vil Claroread-værktøjslinjen altid flyde oven på de dokumenter, du arbejder i. Indstillingen på Mac gør dog, at intet kan flyde oven på, hvis man maksimerer skærmen. Du skal i stedet manuelt trække skærmen stor, hvis du vil blive ved med at se ClaroRead-værktøjslinjen

Spørgsmål 5: "Hvorfor afspiller ClaroRead noget tekst, jeg ikke kan se på skærmen?"

Svar 5: ClaroRead kan afspille tekst, der er markeret og kopieret til klippebordet. Dette kan betyde, at noget tekst, du for lang tid siden har kopieret, kan blive oplæst, hvis du klikker Afspil. For at undgå dette, kan du kopiere en blank side i Word og bruge de andre oplæsningstyper, såsom afspil-knappen på værktøjslinjen i Word eller **Læs objekt under markør** eller **Læs ved musemarkering** i PDF eller på nettet.

Spørgsmål 6: "Hvorfor læser ClaroRead konstant?"

Svar 6: Hvis ClaroRead oplæser konstant, skyldes det, at du under indstillinger har sat flueben ud for **Læs objekt under markøren**, denne skal vælges fra for at undgå konstant oplæsning

Systemkrav

- Mac-computer med en Intel processor
- Mac OS X 10.6 eller senere
- 2GB RAM
- 250MB harddiskplads
- 200MB-650MB harddiskplads for hver stemme
- Microsoft Word 2008 eller 2011
- Pages '09 (V4)